CAP. XIV.

Radices Enulæ conditæ.

℞. *Radicum enulæ campanæ lotarum, purgatarum, & in frusta sectarum* ℔ ij.

Infunde in aqua tepida per quatriduum, aqua quotidie mutata, dein coquantur, quousque tenerescant. Sic coctæ linteo duplicato excipiantur: in vmbra exiccentur: postea sumatur æquale sachari pondus; cui ad consistentiam electuarii cocto addantur radices prædictæ, & simul denuo parum concoquantur: tum in vase reponantur.

COMMENTARIVS.

Radices Enulæ plus vel minus macerandæ, & aqua mutanda pro illarum infirmitate, quę si bina, trinave maceratione possit emendari, & amicior reddi, non diutius immergendæ, ne earum vis exoluatur, ac in aquam deponatur tota.

Heleniiseu enulæ radices conditæ stomachum roborant, cor recreant, flatus discutiunt, coctionem iuuant, aduersus venena prosunt, & morbos pestilentes ac virulentos.

CAP. XV.

Radices Satyrii conditæ.

℞. *Radicum Satyriorum lotorum & mundatorum* ℔ j.

Coquantur in aqua quousque tenerescant; dein in vmbra siccentur, suppositis linteis. Exsiccatæ misceantur cum pari portione sachari in earum decoctione clarificata ad electuarii consistentiam cocti, & postea adhuc parum coquantur, vt humiditas aquea tota dissipetur.

COMMENTARIVS.

Debent integræ Satyrionis radices condiri: earum enim moles non impedit, quominus totam sachari substantiam peruadat. Nulla aromata adiecimus, vt hecticis & febrientibus securius dentur. Vires habent Diasatyrio affines, sed imbecilliores, vt videbimus postea suo loco. *Vires.*

Aliæ radices multæ eo modo, quo superiores conditur, quas breuitatis gratia omitto. *Zinziber* recens non habemus, sed ex *Bengala* Indiæ regione, vbi copiosissimum & laudatissimum prouenit, ad nos conditum aduehitur.

ADDITIO
Vffenbachij.

Acorus conditus.

℞. *radic. acor. recent.* ℔ *ij.*
decoquantur & incidantur: postea addatur zinzib. incis. ℔ j. *Coquantur simul vna aut altera ebullitione & incidantur: deinde*

℞. *moll. despumati* ℔ *viij.*
Iterum cum acoro & zinzibere coquantur ad iustam perfectionem, in fine adde sequentem pulverem.

℞. *piper. nigr.*
zinzib.
caryophyll.
galang. an. ℥ ß.
cardamomi
nucis t. an. ℥ *ij. pulverisentur omnia subtilissime & Mi pro vsu.*

SECTIO VIII.

DE ECLEGMATIS IN OFFICINA SERVANDIS.

Inter medicamenta præparantia Eclegmata merito locum habent, quod humores thorace contentos ad expulsionem per Anacatharsim præparent, vt eosdem alio impactos

pactos per secessum. Nam cum acidula sint, aut dulcia, illa incidunt lentos & viscidos succos tenacius inhærẽtes, vt facilius à partibus separentur, & externantur; hæc eosdẽ, atque alios concoquunt, & ad excludendum sputando reddunt aptiores. Si mixti saporis fuerint, vt dulcoacidi, simul & attenuant, & concoquunt. Eorum autem, quæ veteres in Officinis asseruari iusserunt, vsus fere exoleuit; atque nunc cum thoracis, aut asperæ arteriæ praua quædam affectio lohoch seu eclegma postulat, in rem præsentem ex rebus idoneis facile paratur, viribus præstans & sapore gratum, ita vt displicere nunc videantur veterum eclegmata, vt magis ingrata, nec magis vtilia. Ne quid tamen nostræ desit Officinæ, pauca quædam ac selectiora & paratu faciliora damus, quorum vsus ad effectus particulares magis commendantur, vt:

CAP. I.

Eclegma scilliticum. D. Mes.

℞. Succi scillæ.
Mellis despumati an. ℔. ij.
Coquantur simul secundum artem ad consistentiam mellis.

COMMENTARIVS.

Paratu facillimũ est istud eclegma, quia simplicissimum, hisq; solum constat, quibus & *mel scilliticum*, sed diuerso modo ac præparatione, & proportione mellis ad scillam confectum. Nam in melle scilliticо folia cum melle confusa in idoneo vase insolantur, & vsus tempore percolantur: in eclegmate succus tantum cum melle coquitur supra consistentiam syrupi.

Vires. Lohoch de scilla crassos & viscidos humores partibus respiratoriis impactos potenter incidit, & ad expulsionem apparat; Asthmaticis valde congruit, difficile spirantibus, & quibus pituitæ viscidæ copia in pulmonibus, vel thoracis spatio continetur.

CAP. II.

Eclegma de caulibus. D. Gord.

℞. succi caulium ℔. j.
bulliat parum, & despumetur. Dein adde croci ʒ. iij.
sachari,
mellis optimi an. ℔. ß.
Coquantur ex arte ad consistentiam linctus.

COMMENTARIVS.

Succus caulium hortensium primum educitur: eductus igne vel Sole depuratur: ei postea *mel & sacharum* adduntur; & perfecte coquuntur, tum *crocus* tenuissime pulueratus commiscetur, vel etiam ante perfectam eclegmatis coctura, quam Gordonius illius author ad electuarii spissitudinem ducit. Credibile tamen est, per electuarium, linctum intelligere, qui Asthmati curando, cui præscribitur, magis conuenit. Solent vero folia *caulium rubrorum* aliis præferri; cum de morbis thoracis sanandis, & de aluo mouenda res est.

Lohoch de caulibus valde confert asthmati, antiquæ tussi, sputo coquendo, mouendo, & excludendo. *Vires.*

CAP. III.

Eclegma de pulmone vulpis. D. Mes.

℞. Pulmonis vulpis, vt decet, præparati & siccati,
succi glycyrrhizæ,
adianti albi,
seminis fœniculi,
anisi an. partes æquales.
Confice cum syruporosato, vel myrtino.

COMMENTARIVS.

Conficiunt nonnulli cum *hydrosacharo* simplici, alii cum *sacharo* in aqua *pimpinellæ* so-

la soluto & cocto, & qui magis roboratiuũ postulãt, cum *Rob seu succo inspissato myrti*, vt suadet Mesue. Nos cum *syrupo rosato*, seu *Alexandrino* nunc dicto, conficimus: sic enim gratius est, quod cum *Rob myrtino* vel *hydrosacharo* paratur, & in qualitate roborante inter vtrumq; medium.

Recte quoq; parabitur cum *syrupo myrti*, cuius rob raro seruatur, imo nullo in pharmacopolio paratum reperitur.

Pulmonis vulpi praparatio.

Pulmo autem *vulpis* tantum sanę, iuuenis, ac venatu captæ, si fieri possit, sumendus, aqua abluendus, secundum vasa, quibus adhæret, ac suspenditur, incidendus: ab iisdem vasis separandus, sanguis exprimendus; deinde vino albo modice calido lauandus: tum ollæ imponendus, & in clibano parum calido exsiccandus, & seruandus.

Vsus tempore eius portio tenuissime læuigatur, & miscetur cum liquore idoneo, vt in hoc eclegmate, cum syrupo dicto, vna cum reliquis simplicib. pulueratis.

Vires.

Lohoch de pulmone vulpis pro phthisicis à Mesue describitur. Sunt tamen, qui malunt pulmonem tritum & *iulepo rosato* commixtum exhibere: alii aliorum animalium salubriorum, vt suis, arietis, vituli pulmones esitandos non sine ratione præferunt, quibus in pastu phthificus suauius & salubrius vti potest, ad vncias duas pluresve. Sic enim pulmonibus magis feliciusq; consulet, quam vnciam integram eclegmatis præscripti sumendo, in qua vix scriptulus pulmonis vulpini continetur. Hoc tamen in pharmacopolio haberi non nefas duco, cum multa bechica contineat, quibus feliciter tabidus vti potest.

CAP. IV.

Eclegma sanum & expertum.

D. Mes.

℞. Passular. mundatar.
caricarum,
dactylor pinguium an. ℥. ij.
iuiubarum,
sebesten, an. num. xxx.
seminis fœnigræci ʒ v.
seminum fœniculi, lini,
anisi,
hyssopi sicci,
calaminthæ,
radicis ireos,
glycyrrhizæ,
cinnamomi an. ℥ ß.
capilli Veneris m. j.
Coquantur omnia in ℔. iiij. aquæ ad medias: adde colaturæ penidorũ ℔. ij.
Coquantur denuo ad mellis crassitudinem. Tunc adde sequentia pulverata. nempe.
pineorum mundat. ʒ. v.
amygdalar. depellatar.
amyli an. ʒ. iij.
glycyrrhizæ mund.
gummi Arabici.
tragacanthæ, an. ʒ. ij. ß.
ireos ʒ. ij.
Exacte omnia misce, & fac eclegma.

COMMENTARIVS.

Vt hic probe conficiatur linctus, radix *ireos* in taleolas secta, primũ in aqua limpida bulliat per octauam horæ partẽ; deinde semina misceantur; tum fructus & folia; postremo *glycyrrhiza* & *cinnamomum*. In colatura, vt decet, cum penidiis cocta, pulueres seorsim primũ læuigati, dein cõfuse mixti cõiiciantur, vt ex his simul vnitis omnibus, & pistillo ligneo agitatis fiat eclegma, quod ab effectu *sanum & expertum* cognominatur. Continet n. fructus multos, semina, folia, & quædam gummi, quæ illius facultates eximias cõmonstrãt; quibus additur *amylum* ad lentorem maiorem medicamento conciliandum.

Amylum qui fiat.

Amylum autem ex multis cerealib. fieri potest, sed optimum, quod ex tritico quinquies aqua madefacto fit, quod vbi emolliri cœperit, inquit Dioscor. sensim aqua effundenda sine agitatione, ne quod vtile est, vna effluat. Vbi mollissimum fuerit, effusa aqua pedib. calcari ac cõstringi debet; dein

dein alia aqua superfusa denuo calcari: tũ enatantes ibi furfures cribro excipiendi; reliquumque quallo sportisque siccatum è vestigio nouis tegulis torreatur in sole, & seruetur. Sic namque sine mola conteritur, vnde nomen *Amyli*. Partes exasperatas lenit, oculorum fluxiones & sanguinis reiectiones cohibet.

Vnde nomen habeat.

Amyli vires.

Eclegma sanum & expertum valet ad tussim, raucedinem ab intemperie frigida contractam: multum incidit, tenuat, tergetque, & humores præsertim frigidos concoquit.

CAP. V.

Eclegma de pineis. D. Mes.

℞. *Nucleorum pineorum mundatorum ʒ xxx.*
amygdalarum dulcium,
auellanarum assatarum,
gummi tragacanthi,
gummi Arabici,
glycyrrhiza rasa,
succi glycyrrhizæ,
amyli,
adianti albi,
radicis ireos an. ʒ. iiij.
carnis dactylorum cheiron, id est, fluuorum ʒ. xxxv.
amydalarum amararum ʒ. iij.
mellis passulati,
butyri recentis,
sachari albi an. ℥. iiij.
mellis optimi quod sufficit, ex arte fiat eclegma.

COMMENTARIVS.

Vt optime pareturid eclegma, radices siccæ primum sunt seorsim terendæ, postea *adiantum*, deinde fructus, tum *gummi* & *amylum*. Quæ autem aptius incidi postulant, vt *amygdalæ*, & *auellanæ*, minutim cultello incidantur. Omnibus probe læuigatis additur *rob passularum*, seu *mel passulatum*, dein *butyrum*; tandem *mellis albissimi & optimi* quantitas idonea, vt legitimæ fiat eclegma consistentiæ.

Eclegma de pineis tussi conuenit antiquæ, asthmati, sputo viscido, respirationis difficultati, vocis asperitati, humorum coctioni & expectorationi; atque pulmonis & thoracis affectus, qui ab humorum copia vel noxia qualitate proficiscuntur, curat.

Vires.

ADDITIO.

Looch D. Io. Hartmanni Beyeri. De mucilaginibus.

℞. *mucilag. sem. lini,*
rad. malv.
bismalv. an. ʒ ij.
cytonior.
psyll. an. ʒ j.
tragac.
gumm. arabic. an. ʒ ß.
sacch. cand. ʒ xij. Mi.
f. looch sec. art.

Ecclegma Enulatum Baronis à Polheim.

℞. *rad. hellenii ʒ ß,*
sem. anis.
fœnic.
gumm. arabic.
tragac. an. ʒ ij,
sem. malv.
cydon. an. gr. xv.
papau. alb. ℈ j,
pinear;
passular.
dactylor. an. ʒ j;
zincib. alb. ℈ ij,
sem. 4. frig. maior. an. ℈ ß,
pulu. Glyzyrrh. ʒ j,
sacch. penid. ℥ j,
ol. fœnic.
anis. an gutt. v. Mi. & cum syr. scabios. f. Ecclegma.
Ex ἀπόσπασμα D. Coboldi.

Eccle-

Ecclegma è paßulis Pontani. contra tußim puerorum.

℞. passul. corinthiacar. ℥ iij,
aq. fœnic. ℔. j. Coquantur ad tertias, deinde contundantur & terantur per cribrum, tum adde penidii ℥ iij. Coquantur ad perfectionē & f. looch.

Eclegma Pistorii.

℞. looch. de pulmon. vulp.
de pino. an. ℥ iij,
fl. sulph. leuissimor. & rite prep. ʒ j. ß,
croci,
benzoin an. ʒ j,
mosch. gr. v,
butyr. popul. ʒ j. Mi. & cum Syr. ex liquirit f. ecclegm.

Aliud eiusdem.

℞. looch sani & experti ʒ vj,
de pino ʒ iij,
sach. cand. albi ʒ ij. ß
pulu. rad. irid. ʒ j,
sem. vrtic. ʒ ß,
ol. anis. gritt. iiij,
benzoin ℈. ß,
margar. prepar. ℈ j. Mi. & cum Syr. viol. simpl. f. Eclegma.

Ecclegma ad asthma Horatii Augenii.

℞. spec. calidar. diaireos Nicolai ʒ iij.
pulmon. vulp prepar. ʒ j,
syr. de tabac. aut de hyssop. ℥ iij. Mi.

Aliud eiusdem ad idem.

℞. vini dulcis tenuis.
melicrati cocti an. ℔. ß,
puluer fol. tabac. in vmbra exiccator. ℥ j ß,
rad. polypod. querc. & minutissime concisæ ℥ iij,
hellenii, remoto meditullio incisæ ℥ iiij.
Macerentur horis 48. postea colentur per manicam Hippocratis, conseruentur in loco frigido. Huius dabat Ludouicus Augenius, Horatii parens ℥ vj. singulis diebus horis quinque ante prandium.
Horatius autem ℞ illius vini ℥ iiij, admiscet spec. diair. Nicol. ℥ ij. & efficit Ecclegma agitando leuiter apud ignem, ac vbi refrigeratum fuerit, addit olei de sulphure ʒ j. Et dicit, se semper obseruasse, quod pro viscidis & maxime crudis humoribus expectorandis summopere contulerit.

FINIS LIBRI PRIMI.

OFFI-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-169808-p0054-1 DFG